

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

доц. А. В. Сташшин
30/01/2022 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Мікроекономічний аналіз
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 "Соціальні та поведінкові науки"
(код та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 "Економіка"
(код та найменування спеціальності)

спеціалізації: Інформаційні технології в бізнесі
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: МАГІСТР
(бакалавр/магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

ЛЬВІВ 2022

Робоча програма навчальної дисципліни "Мікроекономічний аналіз" для студентів, які навчаються за галуззю знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" спеціальністю 051 "Економіка" освітньою програмою "Інформаційні технології в бізнесі" освітнього ступеня магістр.

"31" серпня 2022 р. – 31 с.

Розробник: Борцук І.В., доцент кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики, к.е.н., доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики
Протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри
цифрової економіки
та бізнес-аналітики

Шевчук І.Б.
(прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесом
Протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.

© Борцук І.В., 2022 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2022 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	14
7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ	15
7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять	15
7.2. Календарно-тематичний план лабораторних занять, заліків по модулях, контрольних робіт	18
7.3. Графік консультацій	19
8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	20
9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	23
9.1. Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів	23
9.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів	24
9.3. Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю	25
10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	26
11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	27
12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	30
13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ	32

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчальної дисципліни “Мікроекономічний аналіз” є складовою методичного забезпечення навчального процесу для підготовки магістрів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізацією «Інформаційні технології в бізнесі».

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни “Мікроекономічний аналіз” є вивчення та застосування прийомів мікроекономічного аналізу для вирішення практичних питань управління реальним підприємством із застосуванням економіко-логічних методів аналізу фінансового стану та результатів фінансової діяльності компаній.

Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Мікроекономічний аналіз” – є формування у студентів системи знань з теорії та практики мікроекономічного аналізу різноманітних аспектів діяльності підприємства, його стану, використання ресурсів та результатів діяльності.

Основні завдання

Основні завдання дисципліни “Мікроекономічний аналіз” – формуванню знань і навиків у сфері розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності компаній, що передбачає застосування сучасних видів і методів мікроекономічного аналізу у процесі організації та ведення аналітичної роботи.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Дисципліна “Мікроекономічний аналіз” взаємопов’язана з такими дисциплінами як „Бізнес аналіз інформаційних процесів”, „Інструменти вимірювання та оцінювання соціально-економічних процесів” та „Економіка прав власності та фірми”.

Вимоги до знань і умінь

При вивченні дисципліни «Мікроекономічний аналіз» *здобувачі вищої освіти набувають такі компетентності (здатність):*

ІК1 – Здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК8 – Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК1- Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб’єктів та пов’язаних з цим управлінських рішень.

СК3 – Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4 – Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК7 – Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб’єктів господарювання.

СК8 – Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК10 – Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК13 – Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.

СК14 – Здатність формувати нові конкурентоспроможні ідеї й реалізовувати їх у проєктах (стартапах).

СК15 – Здатність самостійно опановувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки й інформаційних технологій та приймати ефективні управлінські рішення.

Програмні результати навчання:

ПР01 – Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР02 – Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПР03 – Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР04 – Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПР07 – Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПР08 – Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПР09 – Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПР10 – Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПР11 – Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПР12 – Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПР13 – Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПР14 – Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПР15 – Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПР19 – Розробляти управлінські рішення щодо забезпечення розвитку державних, муніципальних, комерційних організацій та бізнес-структур в усіх галузях економіки через призму інформаційних технологій; усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки студента, за якого він повинен:

а) знати

- особливості теоретичного та прикладного мікроекономічного аналізу діяльності фірм;

- термінологію та основні методи мікроекономічного аналізу ринкової поведінки підприємств;

- інформаційне забезпечення мікроекономічного аналізу, зміст і поняття інформації. Види інформації та її роль в економічному аналізі, класифікацію найважливіших видів інформації на підприємстві.

- алгоритм факторного аналізу діяльності фірм;

- структуру бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства;

- основні показники, що характеризують фінансовий стан фірми, її платоспроможність та ліквідність;

- значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств, загальна модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.

- основні завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств, а також загальну модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.

б) уміти

- застосовувати методичні прийоми факторного аналізу, методи детермінованого факторного аналізу, ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний, евристичні прийоми в мікроекономічному аналізі;

- традиційні прийоми мікроекономічного аналізу, а саме, порівняння, статистичні групування, метод відносних та середніх величин, а також елементарні прийоми оброблення динамічних рядів,

балансовий прийом, табличний і графічний прийоми;

- здійснювати аналіз динаміки валюти (підсумку) балансу, аналіз майна підприємства й джерел його покриття, аналіз пасивів підприємства, аналіз фінансової стійкості підприємства, а також аналіз абсолютних показників фінансової стійкості;

- проводити аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку, графічно представляти аналіз беззбитковості діяльності фірми. Вплив зміни цін, постійних і змінних витрат.

- здійснювати аналіз рентабельності діяльності підприємства та оцінку рентабельності продукції, а також аналіз рентабельності капіталу (інвестицій).

- застосовувати методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" та аналізувати чутливість прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації;

- проводити мікроекономічний аналіз беззбитковості діяльності фірм та підприємств.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміня	Зміст критерію рівня сформованості вміня
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Програма складена на **4 кредити**.

Форми контролю – екзамен.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ”

Характеристика навчальної дисципліни						
Шифр та найменування галузі знань: 05 „Соціальні та поведінкові науки”				Цикл дисциплін за навчальним планом: Цикл професійної та практичної підготовки		
Код та назва спеціальності: 051 „Економіка”				Освітній ступінь: магістр		
Спеціалізація: „Інформаційні технології в бізнесі”						
Курс: _____ 1 _____ Семестр: _____ II _____				Методи навчання: Лекції, лабораторні заняття, самостійна робота, робота в бібліотеці, Інтернеті тощо.		
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні, лабораторні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)
4	120	48	16	32	–	72
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях /контрольних робіт		Вид контролю
3		5		1		ПМК, екзамен

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення
Тема 2.	Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу
Тема 3.	Аналіз фінансового стану підприємства
Тема 4.	Аналіз фінансових результатів діяльності фірми
Тема 5.	Мікроекономічний наліз беззбитковості діяльності фірми

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення

Теоретичний та прикладний мікроекономічний аналіз. Особливості методики окремих видів економічного аналізу. Класифікація видів економічного аналізу. Характеристика внутрішнього і зовнішнього аналізу. Види аналізу за функціональними сферами підприємства. Особливості перспективного та ретроспективного аналізу.

Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Зміст і поняття інформації. Види інформації та її роль в економічному аналізі. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві.

ТЕМА 2. Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу

Формалізовані та неформалізовані методи мікроекономічного аналізу. Класифікація способів і прийомів аналізу за рівнем об'єктивності та рівнем аналітичності.

Традиційні прийоми економічного аналізу. Характеристика традиційних способів аналізу. Деталізація показників. Порівняння, його застосування в аналізі. Види і методика статистичних

групувань. Відносні та середні величини. Елементарні прийоми оброблення динамічних рядів. Балансовий прийом. Табличний і графічний прийоми. Методи елімінування.

Логіка і методичні прийоми факторного аналізу. Алгоритм факторного аналізу. Методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний. Евристичні прийоми в економічному аналізі.

ТЕМА 3. Аналіз фінансового стану підприємства

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Суб'єкти фінансового аналізу. Внутрішній і зовнішній фінансовий аналіз.

Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану.

Аналіз динаміки валюти (підсумку) балансу. Аналіз майна підприємства й джерел його покриття. Аналіз пасивів підприємства.

Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.

Аналіз грошових потоків підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз динаміки загальних показників господарської діяльності підприємства.

ТЕМА 4. Аналіз фінансових результатів діяльності фірми

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. Загальна модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.

Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів. Аналіз доходів і витрат підприємства.

Аналіз прибутку від звичайної діяльності та його складових. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку.

Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку. Графічне представлення аналізу беззбитковості. Вплив зміни цін, постійних і змінних витрат.

Аналіз рентабельності діяльності підприємства. Аналіз та оцінка рентабельності продукції. Аналіз рентабельності капіталу (інвестицій).

ТЕМА 5. Мікроекономічний аналіз безбитковості діяльності фірми

Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат підприємства. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників рівня витрат і собівартості продукції. Загальна модель аналізу витрат підприємства.

Аналіз витрат звичайної діяльності. Аналіз рівня та динаміки витрат звичайної діяльності. Аналіз складу і структури витрат звичайної діяльності та їх зміни.

Аналіз операційних витрат. Аналіз витрат на одну гривню вартості продукції. Аналіз операційних витрат підприємства за економічними елементами та статтями калькуляції, за залежністю від обсягів виробництва й збуту продукції, за місцями виникнення витрат, за об'єктами калькуляції.

Аналіз виробничої собівартості продукції. Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на оплату праці. Аналіз непрямих витрат. Вибір показників оперативного аналізу та контролю витрат підприємства.

Мета та методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток"
Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації
Аналіз взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" в умовах багатопродуктного виробництва.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Азьмук Л. А. Мікроекономічний аналіз [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. А. Азьмук, О. М. Щербатюк. — К. : КНЕУ, 2014. — 262 с.
2. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт. – 2015. – 310с.
3. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. — К.: Знання, 2011. — 630 с.

4. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / А.Г. Загородній, Г.І. Кіндрацька, З.О. Коваль, О.І. Тивончук. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. — 328 с.

5. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник / За ред. проф. А.Г.Загороднього. — 3-те вид., перероб і доп. — К.: Знання, 2012. — 487 с.

6. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. — Житомир: Рута, 2018. — 440 с.

7. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. — 3-те вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2017.

Додаткова:

1. Операційний аналіз як інструмент обґрунтування управлінських рішень: можливості й обмеження застосування/ А.Г. Загородній, М.С. Білик, Г.І. Кіндрацька.— Управління у сферах фінансів, оподаткування, страхування і кредиту: Монографія.— Харків: ВД «ІНЖЕК», 2009.— с.82-95.

2. Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2010. — 312 с.

3. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз: навч. посібник — К.: Центр навчальної літератури, 2007.- 352 с.

4. Шубіна С.В., Торяник Ж.І. Економічний аналіз: Практикум. — К.: Знання, 2007.-254 с.

5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73.

5. INTERNET САЙТИ

1. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa>.

2. http://pidruchniki.com/12810419/ekonomika/sutnist_znachennya_ekonomichno_go_analizu

3. http://pidruchniki.com/18000102/ekonomika/ekonomichniy_analiz_gospodarsk_oyi_diyalnosti_pidpriyemstv

4. <http://posibnyky.vntu.edu.ua/grabovec/p2.html>.

5. <http://library.tneu.edu.ua/index.php/uk/resursy-biblioteky/naukovi-vydannia-tneu?id=238>.

6. <https://zvitnist.com/>

6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПІ			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	лабораторні	заліки по модулях, контрольні (контрольні роботи)
			аудиторні	СРС/ІР			
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1							
Тема 1.	Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення	20	4	4/-	2	2	-
Тема 2.	Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу	30	12	20/-	4	8	-
Тема 3.	Аналіз фінансового стану підприємства	30	14	20/-	4	8	2
Тема 4.	Аналіз фінансових результатів діяльності фірми	20	10	20/-	4	6	-
Тема 5.	Мікроекономічний наліз беззбитковості діяльності фірми	20	8	8/-	2	6	-
Разом годин		120	48	72	16	30	2

7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заня- ття	Тема та короткий зміст заняття	Кіль- кість годин
1	2	3
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
	<p style="text-align: center;">ТЕМА 1. Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення</p> <p>Теоретичний та прикладний мікроекономічний аналіз. Особливості методики окремих видів економічного аналізу. Класифікація видів економічного аналізу. Характеристика внутрішнього і зовнішнього аналізу. Види аналізу за функціональними сферами підприємства. Особливості перспективного та ретроспективного аналізу.</p> <p>Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Зміст і поняття інформації. Види інформації та її роль в економічному аналізі. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві.</p>	2

1	2	3
	<p data-bbox="191 129 936 197" style="text-align: center;">ТЕМА 2. Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу</p> <p data-bbox="191 197 936 344">Формалізовані та неформалізовані методи мікроекономічного аналізу. Класифікація способів і прийомів аналізу за рівнем об'єктивності та рівнем аналітичності.</p> <p data-bbox="191 344 936 603">Традиційні прийоми економічного аналізу. Характеристика традиційних способів аналізу. Деталізація показників. Порівняння, його застосування в аналізі. Види і методика статистичних групувань. Відносні та середні величини. Елементарні прийоми оброблення динамічних рядів. Балансовий прийом. Табличний і графічний прийоми. Методи елімінування.</p> <p data-bbox="191 603 936 788">Логіка і методичні прийоми факторного аналізу. Алгоритм факторного аналізу. Методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний. Евристичні прийоми в економічному аналізі.</p>	4

1	2	3
	<p>ТЕМА 3. Аналіз фінансового стану підприємства</p> <p>Завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Суб'єкти фінансового аналізу. Внутрішній і зовнішній фінансовий аналіз.</p> <p>Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану.</p> <p>Аналіз динаміки валюти (підсумку) балансу. Аналіз майна підприємства й джерел його покриття. Аналіз пасивів підприємства.</p> <p>Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості підприємства.</p> <p>Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.</p> <p>Аналіз грошових потоків підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз динаміки загальних показників господарської діяльності підприємства.</p>	<p>4</p>
	<p>ТЕМА 4. Аналіз фінансових результатів діяльності фірми</p> <p>Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. Загальна модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.</p> <p>Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів. Аналіз доходів і витрат підприємства.</p> <p>Аналіз прибутку від звичайної діяльності та його складових. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку.</p> <p>Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку. Графічне представлення аналізу беззбитковості. Вплив зміни цін, постійних і змінних витрат.</p> <p>Аналіз рентабельності діяльності підприємства. Аналіз та оцінка рентабельності продукції. Аналіз рентабельності капіталу (інвестицій).</p>	<p>4</p>

1	2	3
	<p align="center">ТЕМА 5. Мікроекономічний аналіз безбитковості діяльності фірми</p> <p>Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат підприємства. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників рівня витрат і собівартості продукції. Загальна модель аналізу витрат підприємства.</p> <p>Аналіз витрат звичайної діяльності. Аналіз рівня та динаміки витрат звичайної діяльності. Аналіз складу і структури витрат звичайної діяльності та їх зміни.</p> <p>Аналіз операційних витрат. Аналіз витрат на одну гривню вартості продукції. Аналіз операційних витрат підприємства за економічними елементами та статтями калькуляції, за залежністю від обсягів виробництва й збуту продукції, за місцями виникнення витрат, за об'єктами калькуляції.</p> <p>Аналіз виробничої собівартості продукції. Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на оплату праці. Аналіз непрямих витрат. Вибір показників оперативного аналізу та контролю витрат підприємства.</p> <p>Мета та методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації</p> <p>Аналіз взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" в умовах багатопродуктного виробництва.</p>	<p align="center">2</p>
	Разом годин	16

7.2. Календарно-тематичний план лабораторних занять, заліків по модулях, контрольних робіт

№ заняття	Тема лабораторного заняття. Контрольні роботи (заліки по модулях)	Кількість годин
-----------	--	-----------------

1	2	3
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
	Тема 1. Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення	2
	Лабораторна робота № 1. Заповнення форм фінансової звітності підприємства (балансу та звіту про фінансові результати)	2
	ТЕМА 2. Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу	8
	Лабораторна робота № 2. Застосування методів середніх та відносних величин, порівняння, і групування показників фінансового стану підприємства.	4
	Лабораторна робота № 2. Факторні моделі. Методи аналізу кількісного впливу факторів на зміну результативного показника (методи елімінування).	4
	ТЕМА 3. Аналіз фінансового стану підприємства	8
	Лабораторна робота № 3. Мікроекономічний аналіз динаміки активів та пасивів за даними звітності фірм. Загальна оцінка фінансового стану підприємства	4
	Лабораторна робота № 3. Розрахунок показників фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та платоспроможності підприємства	4
	ТЕМА 4. Аналіз фінансових результатів діяльності фірми	8
	Лабораторна робота № 4. Аналіз динаміки доходів та витрат підприємства	4
	Лабораторна робота № 4. Мікроекономічний аналіз прибутковості підприємства	4

	ТЕМА 5. Мікроекономічний аналіз безбитковості діяльності фірми	4
	Лабораторна робота № 5. Визначення точки безбитковості діяльності фірми	4
	Разом лабораторних занять	30
	Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)	2
	Разом годин	32

7.3. Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	К-ть годин
1.	Консультація до тем 1-5	2
2.	Консультації по виконанню лабораторних робіт	3
3.	Консультація по організації та виконанню самостійної роботи студентів	0,5
4.	Передекзаменаційна консультація	2
	Разом годин	7,5

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність поняття «мікроекономічний аналіз».
2. Основні принципи економічного аналізу.
3. Перевірка достовірності джерел інформації, використаної в аналізі господарської діяльності підприємства.
4. Фінансова і статистична облікова інформація (звітна та оперативна), необлікова інформація.
5. Класифікація видів мікроекономічного аналізу
6. Сукупність джерел економічної інформації.
7. Етапи організації економічного аналізу.
8. Роль і функції економічних служб в організації і проведенні аналізу.

9. Значення і роль економічного аналізу в умовах ринкової економіки.
10. Сутність найбільш розповсюджених методів оптимізації показників.
11. Евристичні прийоми дослідження.
12. . На яких етапах дослідження застосовують технічні прийоми та способи аналізу?
13. Характеристика внутрішнього і зовнішнього аналізу.
14. Особливості перспективного та ретроспективного аналізу.
15. Перевірка достовірності джерел інформації, використаної в аналізі господарської діяльності підприємства.
16. Фінансова і статистична облікова інформація (звітна та оперативна).
17. Узагальнення і оформлення результатів аналізу.
18. Сукупність джерел економічної інформації.
19. Достовірність економічної інформації.
20. Етапи організації економічного аналізу.
21. Роль і функції економічних служб в організації і проведенні аналізу.
22. Види детермінованих залежностей при застосуванні факторного аналізу.
23. Характеристика та класифікація методів, засобів та прийомів економічного аналізу.
24. Формалізовані та неформалізовані методи мікроекономічного аналізу
25. У чому полягає системний підхід до мікроекономічного аналізу?
26. Сутність, види та використання порівнянь в економічному аналізі.
27. Види аналітичних групувань.
28. Використання абсолютних, відносних та середніх величин в економічному аналізі.
29. У чому полягає суть аналізу динамічних рядів?
30. Використання графічного способу в економічному аналізі.

31. Види факторних моделей. Методи аналізу кількісного впливу факторів на зміну результативного показника (методи елімінування).
32. Назвіть основні джерела інформації, необхідної для аналізу фінансового стану підприємства.
33. Вкажіть напрями аналізу фінансового стану підприємства та аналітичні показники, що розраховуються за кожним з них.
34. Назвіть зовнішніх та внутрішніх користувачів аналізу фінансового стану підприємства.
35. Які відносні показники застосовують для аналізу ліквідності балансу?
36. Охарактеризуйте методика аналізу фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
37. Яким є оптимальне співвідношення темпів зростання чистого прибутку, доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і капіталу, що вкладений у майно підприємства?
38. Які відносні показники розраховують для здійснення аналізу ділової активності підприємства?
39. Охарактеризуйте коефіцієнти діагностики параметрів кризового розвитку підприємства (банкрутства).
40. Якими є основні завдання аналізу фінансових результатів діяльності підприємства?
41. Назвіть джерела інформації для аналізу фінансових результатів та охарактеризуйте їх.
42. Вкажіть складові прибутку від звичайної діяльності та методика їх формування.
43. Які є групи показників рентабельності?
44. Опишіть методика аналізу беззбитковості.
45. Яким чином здійснюють моделювання цільової суми операційного прибутку?
46. Опишіть алгоритм аналізу рентабельності капіталу за методом фірми Дюпон.
47. Назвіть зовнішні та внутрішні фактори розподілу прибутку.
48. Які фактори впливають на прибуток від реалізації

- продукції?
49. Охарактеризуйте резерви збільшення прибутку.
 50. Назвіть основні завдання та напрями аналізу витрат підприємства.
 51. За якими ознаками класифікують витрати для здійснення аналізу?
 52. Вкажіть напрями аналізу операційних витрат підприємства.
 53. З якою метою здійснюють аналіз витрат на одну гривню вартості продукції? Вкажіть шляхи зниження цього показника.
 54. Які фактори впливають на відхилення фактичних витрат на одну гривню вартості продукції від планових?
 55. Яке призначення аналізу витрат за елементами та за статтями калькуляції?
 56. Для чого витрати поділяють на постійні і змінні?
 57. Опишіть особливості аналізу непрямих витрат.
 58. Як здійснюють аналіз комплексних витрат?
 59. Яким чином визначають резерви зниження собівартості продукції? Які шляхи їх реалізації?
 60. Назвіть основні завдання аналізу необоротних активів.
 61. Вкажіть основні джерела даних для аналізу використання необоротних активів.
 62. З якою метою виділяють активну і пасивну частину основних засобів?
 63. Які показники розраховують для аналізу технічного стану основних засобів?
 64. Назвіть узагальнюючі показники, що характеризують рівень забезпеченості підприємства основними виробничими фондами.
 65. Опишіть алгоритм факторного аналізу фондівдачі основних виробничих фондів.
 66. Охарактеризуйте методику аналізу використання технологічного обладнання.
 67. За допомогою яких показників аналізують ступінь використання виробничої потужності?

68. Які показники використовують для аналізу нематеріальних активів?
69. Вкажіть основні джерела резервів збільшення випуску продукції за рахунок покращення ефективності використання основних виробничих фондів.
70. Назвіть основні прийоми та способи дослідження, що використовуються для аналізу матеріальних ресурсів.
71. За якими напрямками здійснюється аналіз матеріальних ресурсів?
72. Яким чином розраховується економічно обґрунтований обсяг замовлення (EOQ)?
73. Охарактеризуйте систему показників, що застосовуються для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів.
74. Які фактори впливають на зміну матеріаломісткості продукції?
75. Які основні причини відхилень фактичних матеріальних витрат від нормативних?
76. З якою метою здійснюють ABC-аналіз та XYZ-аналіз?
77. Назвіть можливі варіанти мобілізації виявлених резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013 р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015 р. № О-96, за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою).

Система контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Мікроекономічний аналіз» складається з:

- поточного контролю;

– підсумкового контролю у вигляді семестрового екзамену.

Бали студентам нараховуються за:

- зроблені завдання на лабораторних заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- самостійної роботи;
- екзамен.

Оцінювання рівня знань студентів на лабораторних заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою (від 1 до 5 балів).

Порядок вивчення та оцінювання дисципліни доводиться до відома студентів протягом семестру.

9.1. Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний та модульний контроль Заліковий модуль № 1		СР	Екзамен	РАЗОМ – 100 балів
Лабораторні заняття	КР			
35	10	5	50	

9.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1	2	3	4
1. Бали поточної успішності за участь у лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
лабораторна робота виконана у зазначений термін, у повному обсязі, без помилок		5	
лабораторна робота виконана у зазначений термін, у повному обсязі, але є незначні помилки		4	
лабораторна робота виконана у неповному обсязі, або (та) з порушенням терміну її виконання, або (та) при наявності значних помилок		3	
виконання пропущеної без поважних причин лабораторної роботи або повторне виконання незарахованої лабораторної роботи		2	
лабораторна робота не виконана або не зарахована		0-1	
2. Самостійна робота студентів (СРС)			
Критерії оцінювання		5 балів	
завдання зроблене повністю та здане вчасно, якісно оформлено звіт		5	
завдання зроблене, але є незначні помилки в процесі побудови коду програми або неналежно оформлений звіт;		4	
завдання зроблене, але є незначні помилки в процесі побудови коду програми та немає звіту;		3	
завдання зроблене, але є суттєві помилки в процесі побудови коду програми та немає звіту;		2	
завдання не виконане або тільки розпочато процес побудови коду програми.		0-1	
3. Контрольна робота			
Критерії оцінювання		10 балів	
Встановлено 1 рівень складності завдань.			
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді на теоретичне питання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.		20*0,5=10	

1	2	3	4
4. Екзамен			
Критерії оцінювання		50 балів	
Встановлено 3 рівні складності завдань			
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді на теоретичне питання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.		10*2=20	
2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.		3*5=15	
3. Третій рівень (завдання 3) – практичне завдання. Практичне завдання вважається виконаним правильно, якщо воно виконано у повному обсязі, без помилок.		15	

Підсумкова оцінка за результатами поточного контролю освітньої діяльності студентів за семестр розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Максимальна кількість балів за результатами:

- поточного контролю – 50;
- екзамену – 50.

Максимальна кількість балів за результатами всіх видів контролю становить 100.

9.3. Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою	
90-100	A	Відмінно (EXCELENT) – відмінне виконання з незначною кількістю неточностей	Відмінно	5
81-89	B	Дуже добре (VERI GOOD) – вище середніх стандартів, але з деякими неточностями	Дуже добре	4
71-80	C	Добре (GOOD) – в цілому змістовна і правильна робота з певною кількістю значних неточностей	Добре	

61-70	D	Задовільно (SATISFACTORY) – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	3
51-60	E	Достатньо (SUFFICIENT) – виконання відповідає мінімальним критеріям	Достатньо	
21-50	FX	Незадовільно (FAIL) – необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену	Незадовільно	2
0-20	F	Незадовільно (FAIL) – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	Незадовільно (з повторним вивченням)	

Студенти, що отримали сумарний бал в межах від 21 до 50 за національною шкалою, отримують оцінку FX за шкалою ECTS та скеровуються на повторне складання екзамену.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни “Інструменти вимірювання і оцінювання соціально-економічних процесів” включає:

- стандарти освіти (Освітньо-професійна програма);
- навчальні та робочі навчальні плани;
- силабус навчальної дисципліни;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- навчально-методичні матеріали для проведення лекцій;
- плани лабораторних робіт та методичні матеріали з їх проведення;
- завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- засоби діагностики знань та умінь студентів (збірники тестових завдань);
- завдання для підсумкового модульного контролю;

- методичні, мультимедійні, опорні матеріали для лекційних, лабораторних занять;
- рекомендована література на поточний навчальний рік.

11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лабораторні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження – сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності:

- Навчально-методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни.
- Інтерактивні посібники, підручники .
- Періодичні видання.
- Лабораторний практикум.

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни

ТЕМА 1. Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення	
Проблемні лекції	<u>Проблемні питання:</u> 1. Система показників, які використовуються в економічному аналізі: поняття і класифікація 2. Особливості організації та методики управлінського та фінансово-економічного

	аналізу 3. Інформаційне забезпечення економічного аналізу
Мозкові атаки	Мозкова атака пов'язана із визначенням основних джерел інформаційного забезпечення мікроекономічного аналізу на підприємстві
ТЕМА 2. Методика і методологічні прийоми мікроекономічного аналізу	
Проблемні лекції	<u>Проблемні питання:</u> 1. Формалізовані та неформалізовані методи мікроекономічного аналізу 2. Методи аналізу кількісного впливу факторів на зміну результативного показника (методи елімінування). 3. Види детермінованих залежностей при факторному аналізі фінансового стану фірми.
Мозкові атаки	Використання методів елімінування для проведення мікроекономічного аналізу діяльності підприємства
ТЕМА 3. Аналіз фінансового стану підприємства	
Проблемні лекції	<u>Проблемні питання:</u> 1. Структура активів, капіталу та зобов'язань на підприємстві 2. Визначення показників фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності.
Мозкові атаки	Мозкова атака щодо вибору показників для оцінювання фінансового стану діяльності підприємства
ТЕМА 4. Аналіз фінансових результатів діяльності фірми	
Презентації	Презентація методології визначення фінансових результатів та показників рентабельності фірми.
Проблемні лекції	<u>Проблемні питання:</u> 1. Оцінка рентабельності діяльності підприємства 2. інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства
Кейс-метод	Обчислення показників рентабельності

	діяльності підприємства
ТЕМА 5. Мікроекономічний аналіз беззбитковості діяльності фірми	
Презентації	Презентація визначення точки беззбитковості діяльності фірми
Проблемні лекції	<u>Проблемні питання:</u> 1. Методи аналізу взаємозв'язку: ”витрати-обсяг-прибуток” 2. . Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації 3

12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
1. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24659/mikroekon_analiz_14.pdf?sequence=1	– Навчальна програма з навчальної дисципліни „Мікроекономічний аналіз”
2. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/458/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf	– Робоча програма з навчальної дисципліни „Мікроекономічний аналіз” – Підручники – Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС)
3. http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5717/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf	– Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни – Практикум для проведення лабораторних занять дисципліни

